

BAŞYAYLA İLÇE RAPORU

2019

İÇİNDEKİLER

1. ÖNSÖZ	4
2. DOĞAL YAPI	5
3. SEGE.....	6
4. DEMOGRAFİK YAPI	6
4.1. Nüfus.....	6
4.2. Yaş Grupları.....	7
4.3. Yaş Bağımlılık Oranları	8
5. EKONOMİ.....	9
5.1. İşyeri ve Çalışan Sayılarının Sektörlere göre dağılımı	9
5.2. İlçede Öne Çıkan Sektörler	10
6. EĞİTİM	12
6.1. Eğitim Genel Durumu	12
6.2. Bitirilen Eğitim Düzeyi.....	12
7. SAĞLIK	13
8. TARIM VE HAYVANCILIK	13
8.1. Tarım Alanları	13
8.2. Bitkisel Üretim	14
8.2.1. Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler	14
8.2.2. Sebzeler	15
8.2.3. Meyveler.....	15
8.3. Hayvansal Üretim	17
8.3.1. Canlı Hayvan Sayıları.....	17
8.3.2. Hayvansal Üretim Miktarları.....	17
8.3.3. Arıcılık Faaliyeti Yapan İşletme Sayısı	17
8.3.4. Tavukçuluk.....	18
8.3.5. Kırkılan Hayvan Sayısı	18
8.3.6. Sağılan Hayvan Sayısı.....	19
9. TURİZM.....	20
1.1 Geceleme İstatistikleri	20
1.2 İlçe Turizm Envanteri	20
10. ERİŞİLEBİLİRLİK.....	22
11. GZFT.....	23
12. İLÇE HAKKINDA BELİRTİLMEK İSTENEN DİĞER HUSUSLAR.....	24
13. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	25

GRAFİK DİZİNİ

Grafik 1 İlçe Nüfus Durumu	6
Grafik 2 İlçede Bulunan Nüfusun Yaş Aralıklarına Göre Dağılımı	7
Grafik 3 İlçe Yaş Piramidi,2018	8
Grafik 4 Nüfusun Yaş Bağımlılık Düzeyi	8
Grafik 5 Tarım Alanları.....	13
Grafik 6 Arıcılık Faaliyeti Yapan İşletme Sayısı.....	18
Grafik 7 Yıllar İtibariyle Tavuk Sayıları	18
Grafik 8 Yıllar İtibariyle Kırkılan Hayvan Sayısı.....	19
Grafik 9 Yıllar İtibariyle Sağılan Hayvan Sayısı	19

TABLO DİZİNİ

Tablo 1 Sektörlere göre toplam sigortalı çalışan sayısı.....	9
Tablo 2 Sektörlere göre toplam işyeri sayısı.....	10
Tablo 3 Sektörlere göre ilçece yoğunlaşma katsayıları.....	11
Tablo 4 Eğitim Genel Durumu, 2018	12
Tablo 5 Bitirilen Eğitim Düzeyi,2017.....	12
Tablo 6 Sağlık Kurumları, Çalışan Ve Yatak Sayıları, 2018	13
Tablo 7 Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler İstatistikleri,2018	14
Tablo 8 Sebzeçilik İstatistikleri,2018.....	15
Tablo 9 Meyvecilik İstatistikleri,2018	16
Tablo 10 Canlı Hayvan Sayıları, Adet, 2018	17
Tablo 11 Hayvansal Üretim Miktarları, Ton,2018.....	17
Tablo 12 İlçenin Erişilebilirlik Düzeyi,2013	22

1. ÖNSÖZ

Mevlana Kalkınma Ajansı, TR52 (Konya, Karaman) Düzey 2 Bölgesi için bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, bölgesel gelişmenin sürdürülebilirliğini sağlamak ve bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak amacına yönelik olarak faaliyet göstermektedir. Bu amaçlara ulaşmak için kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek istemektedir.

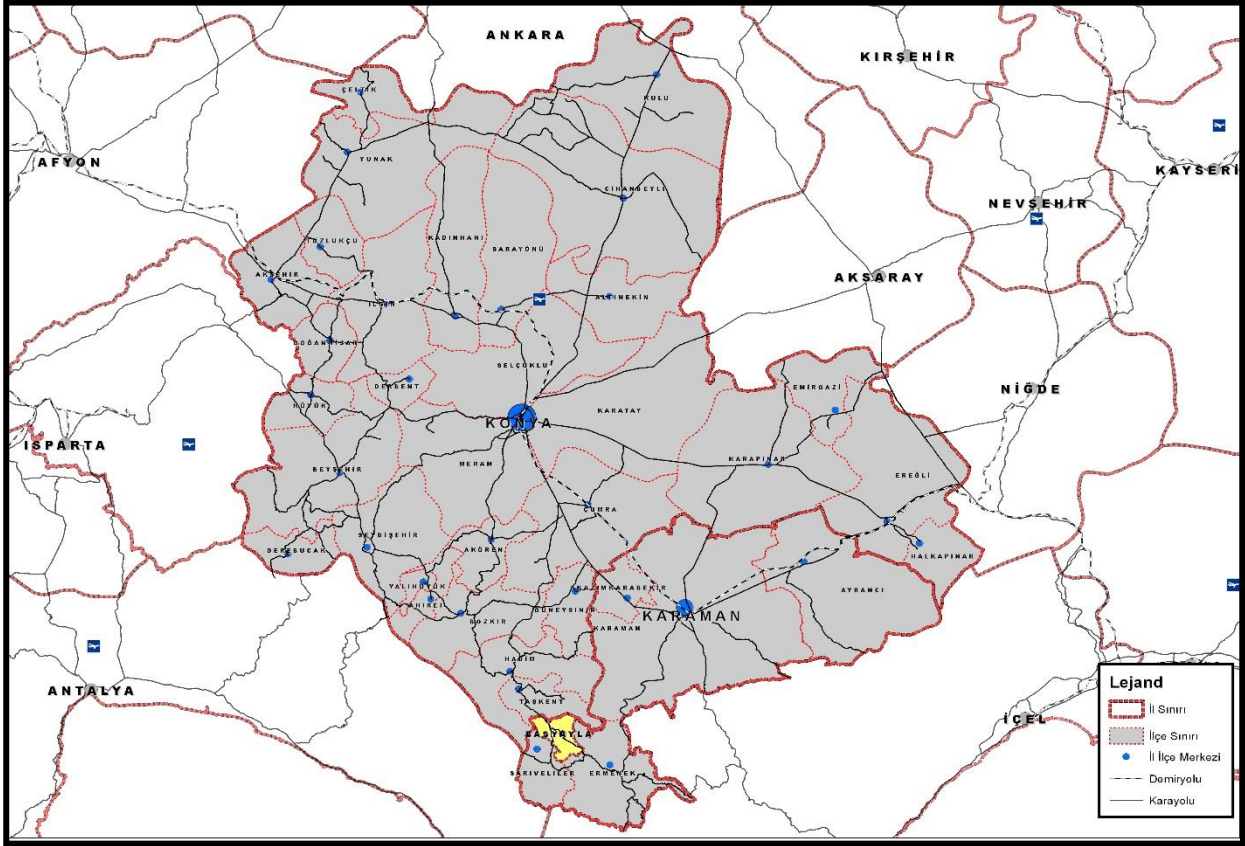
Bölgesel gelişmeye yönelik olarak icra edilecek bütün faaliyetlerin temeli ise bölgenin bütün detayları ile iyi tanınmasından geçmektedir. Bu nedenle, bölgenin kaynak ve olanaklarının doğru şekilde tespit edilmesi, mevcut sahip olunan değerlerin rekabet edebilirlik açısından yeniden yorumlanması ve bölgesel kalkınmayı sürdürülebilir şekilde sağlanmasına yönelik olarak faaliyetlerin birbiri ile ilişkili olarak icra edilmesi gerekmektedir.

Bu amaca yönelik ilk olarak MEVKA, Bölgenin Mevcut Durum çalışması ve 2010-2013 bölge planını hazırlamıştır. Bu işlem yapılırken bölgeyi oluşturan ilçelere yönelik olarak GZFT Analizi çalışması gerçekleştirilmiş ve her ilçe için bir İlçe Raporu hazırlanmıştır. 2012 yılında “2014-2023 Karaman Konya Bölge Planı” hazırlık çalışmaları kapsamında tüm ilçelerde Kaymakamlar başkanlığında kurulan komisyonlar ile 6’şar adet toplantı düzenlenerek, ilçelerin 2023 yılı vizyonları belirlenmiş ve gerçekleştirilmesi öngörülen faaliyetler komisyon tarafından planlanmıştır. 2014 yılında mevcut durumu gösterir ilçe raporları ajansımız uzmanlarınca güncellenmiştir. 2019 yılına gelindiğinde ise ilçelerde yaşanan gelişmelerin görülmesi için ilçe raporları güncellenmiştir.

Bu doküman, İlçenin mevcut durumunu göstermekte ve ilçe potansiyellerin kullanımına yönelik olarak altyapı oluşturacağı düşünülmektedir. İlçe raporlarının hazırlanmasında kurumlar tarafından yayınlanan en güncel veriler kullanılmış olup İlçe Kaymakamlıkları tarafından hazırlanan ilçe brifinglerinden de yararlanılmıştır.

2. DOĞAL YAPI

Karaman ili Başyayla ilçesinin İl merkezine uzaklığı 180 km'dir. İlçenin deniz seviyesinden ortalama yüksekliği 1.400 metredir. İlçenin, kuzeyinde Konya ili Taşkent ilçesi, güneyinde Ermenek, batısında Sarıveliler ve doğusunda yine Ermenek ilçesi bulunmaktadır. İlçenin yüzölçümü 228,99 km²'dir.

Orta Torosların güney yamacında Göksu Havzasını kapsayan Taşeli Platosunda yer alan ilçe, Torosların üzerinde yer almasına bağlı olarak arazi yapısı çok meyilli ve yatay yapıli kalker araziden oluşmaktadır. İlçenin araştırma sahası İç Anadolu Bölgesinde Karaman ili sınırları içerisinde yer almaktadır. Ancak ilçe Akdeniz Bölgesinde yer almaktadır. İlçenin Kuzey, Doğu, Batı yönleri dağlarla çevrilmiştir. Güney yönünde ise Göksu Nehrinin kolu Kurtlu Çay (İvrit Deresi) akarsuyunun yatağının bulunduğu vadi uzanmaktadır.

İlçe Alan Kullanım Dağılımı Tablosu

Alan Adı	Başyayla Alan Kullanım Türü		Karaman Alan Kullanım Türü		Türkiye Alan Kullanım Türü		Başyayla Alan Kullanım/			
	(Ha)	(%)	(Ha)	(%)	(Ha)	(%)	Karaman (%)	TR52 (%)	30. Göller Havzası (ile düşen) Arazi (%)	Türkiye (%)
Tarım Arazisi	1.818,0	7,94	264.880,60	30,03	24.294.680,8	31,00	0,69	0,07	0,44	0,01
Çayır-Mera	7.459,0	32,57	290.098,82	32,88	14.616.687,3	18,65	2,57	0,71	5,92	0,05
Orman	4.710,9	20,57	160.972,33	18,25	21.389.783,0	27,30	2,93	0,67	0,97	0,02
Diğer	8.911,7	38,92	166.241,62	18,84	18.056.548,9	23,04	5,36	1,28	2,48	0,05
Toplam	22.899,6	100	882.193,37	100	78.357.700,0	100	2,60	0,46	1,65	0,03

* Karaman Tarım İl Müdürlüğü (2010), TÜİK (2009), DSI

Başyayla ilçesi 22.899,6 ha'lık alan ile Karaman'ın %2,60'ını, Türkiye'nin ise %0,03'ünü kapsamaktadır. İlçe toplam alanının %7,94'ünü tarım arazilerine ayrılmış olup, bu oran Türkiye ortalamasından ve Karaman ortalamasından oldukça düşüktür. Toplam alanın %32,57 gibi büyük bir oranı çayır-mera alanları için ayrılmıştır. Ormanlık alan ise toplam alanın %20,57'sini oluşturmakta ve bu alan Karaman toplam ormanlık alanın %2,93'ünü kaplamaktadır.

3. SEGE

Bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması politikası bölgesel gelişme sorununun temel bileşenlerinden bir tanesidir. Toplamda 37 ilçeden oluşan Konya Karaman Bölgesi'nde ilçeler arasında ciddi gelişmişlik farkları yaşanmaktadır. Bölgenin sahip olduğu geniş yüzölçümü nedeniyle kırsal ve kentsel alanlar arasındaki fiziki erişim imkânlarının sınırlı kalması ve buna bağlı olarak da mal, hizmet ve insan akımlarında kaliteli ve verimli bir hizmetin sunulamamasıdır.

Bölgedeki ilçelerin gelişmişlik düzeylerinin sosyo-kültürel ve ekonomik değişkenler yardımıyla ölçülmesi ve birbirleriyle analitik olarak karşılaştırılması TR52 ilçeleri arasındaki gelişmişlik farklılıklarının azaltılmasına yönelik politikaların oluşturulması sürecinde önem taşımaktadır.

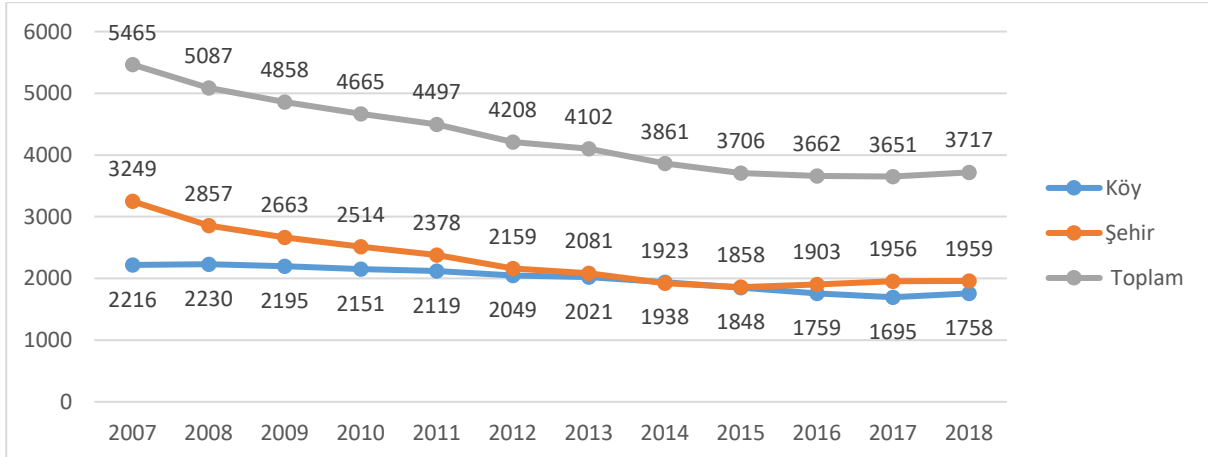
Buna göre 2011 yılında yapılan sosyal gelişmişlik endeksi çalışmasına göre ilçe 37 ilçe arasında 21. sırada yer alırken 2013 yılında da aynı pozisyonun korumuştur. 2019 yılında Mevlana Kalkınma Ajansı tarafından yapılan Sosyo-Ekonomik Endeksine göre ise 37 ilçe arasında 30. Sırada yer almaktadır.

4. DEMOGRAFİK YAPI

4.1. Nüfus

TÜİK ADNKS verilerine göre İlçe nüfusu 2018 yılı itibarıyla 3717 kişidir. 2007-2018 yılları arasında ilçenin nüfusu giderek azalmıştır. 2007 yılından beri ilçenin merkez nüfusu azalırken köy nüfusu yıllar bazında büyük bir değişime uğramamış olup sabit bir şekilde gitmiştir. 2018 yılında ilçenin toplam nüfusu 2007 yılına göre %32 azalmıştır. İlçe sosyo-ekonomik faaliyetler bakımından sınırlı faaliyetlere sahip olduğunda dolayı dışa göç veren bir ilçedir.

Grafik 1 İlçe Nüfus Durumu

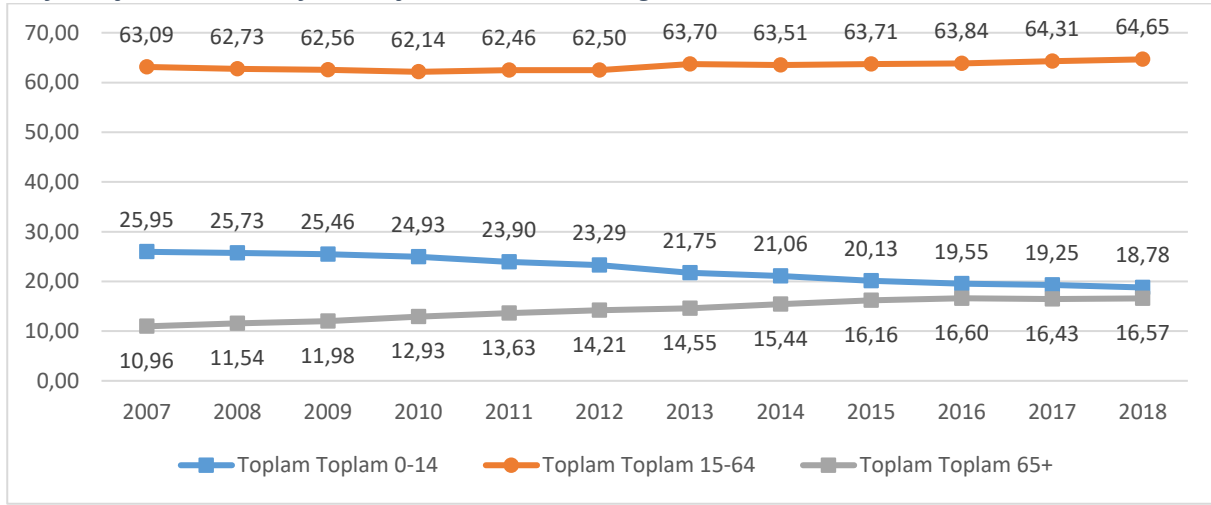

Kaynak: TÜİK, 2019

4.2. Yaş Grupları

İlçede bulunan nüfusun yaş aralıklarına göre dağılımı incelendiğinde 2018 yılı itibariyle en fazla 15 -64 yaş arası nüfusun yer aldığı görülmektedir. 0-14 yaş aralığındaki nüfus 2018 yılı itibariyle toplam nüfusun %18,78 ini oluşturmaktadır. 65 yaş üstü nüfus ise ilçedeki toplam nüfusun %16,57'sidir. Aşağıdaki grafikte yıllar itibariyle ilçede bulunan nüfusun yaş aralıklarına göre dağılımı izlenebilmektedir. Grafiğe göre yıllar içerisinde yaşlı nüfusu artarken ilçede genç nüfus giderek azalmaktadır. Bu ilçenin yaşlanmaya gittiğini göstermektedir. Ülkemizin birçok yerinde olduğu gibi yaşlı nüfus kendi yerlerinde kalmayı tercih ederken, genç nüfus tarım vb emek yoğun işlerde çalışmayı tercih etmeyip ve ilçelerde istihdam sıkıntısı olmasından dolayı şehir merkezlerine ya da başka şehirlere göç etmektedirler.

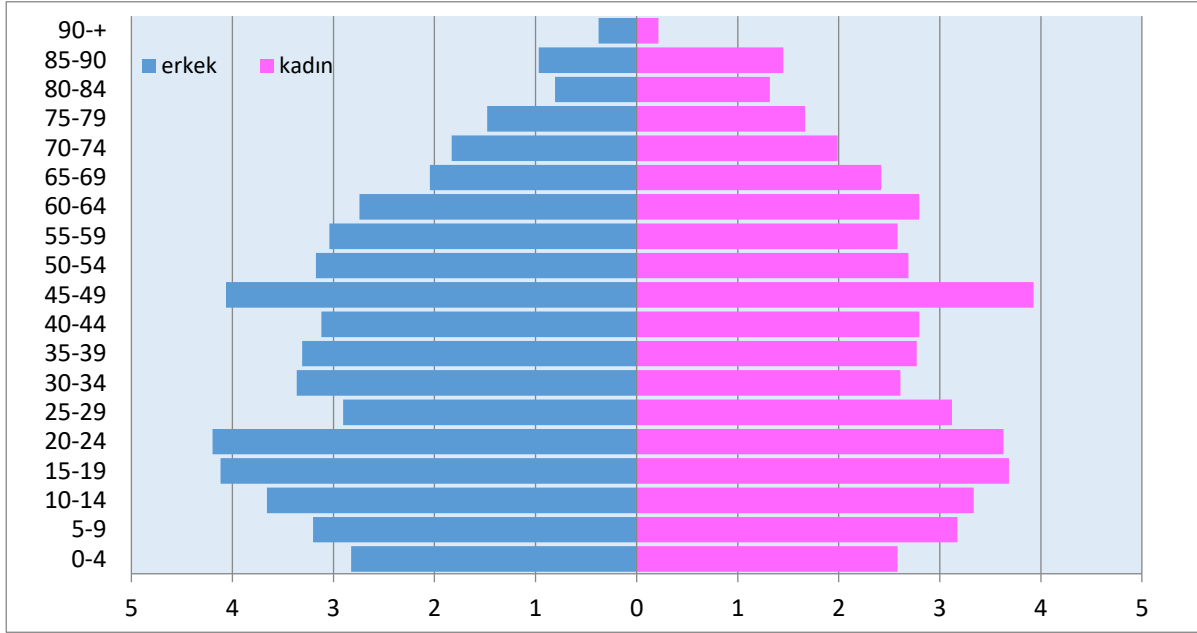
Grafik 2 İlçede Bulunan Nüfusun Yaş Aralıklarına Göre Dağılımı

Kaynak: TÜİK,2019

İlçenin nüfus piramidine bakıldığında ilçede 15-65 yaş aralığında yaşayanların sayıca fazla olduğu gözlenmiştir. Nüfus piramidinden de görüldüğü gibi genç nüfus sayısı ilçede azalmaktadır. Özellikle 25-29 yaşındaki nüfus ciddi bir şekilde düşüş yaşamıştır. İlçede iş olanaklarının kısıtlı olması ve gençlerin çiftçilik faaliyetleriyle uğraşmak istememelerinden dolayı bu durum yaşanmış olabilir. İlçede yaşlı nüfus oranı Karaman Merkez'e göre daha yüksektir. Örneğin 85-90 yaş aralığındaki nüfusun genel nüfusa oranı Başyayla'da %2,42 iken Karaman Merkez'de 0,64'tür. İlçede Genç nüfusun göç etme eğilimden kaynaklı olarak ilçede doğum oranlarının düştüğü ve yaşlı nüfus oranlarının da arttığı söylenebilir.

Grafik 3 İlçe Yaş Piramidi, 2018

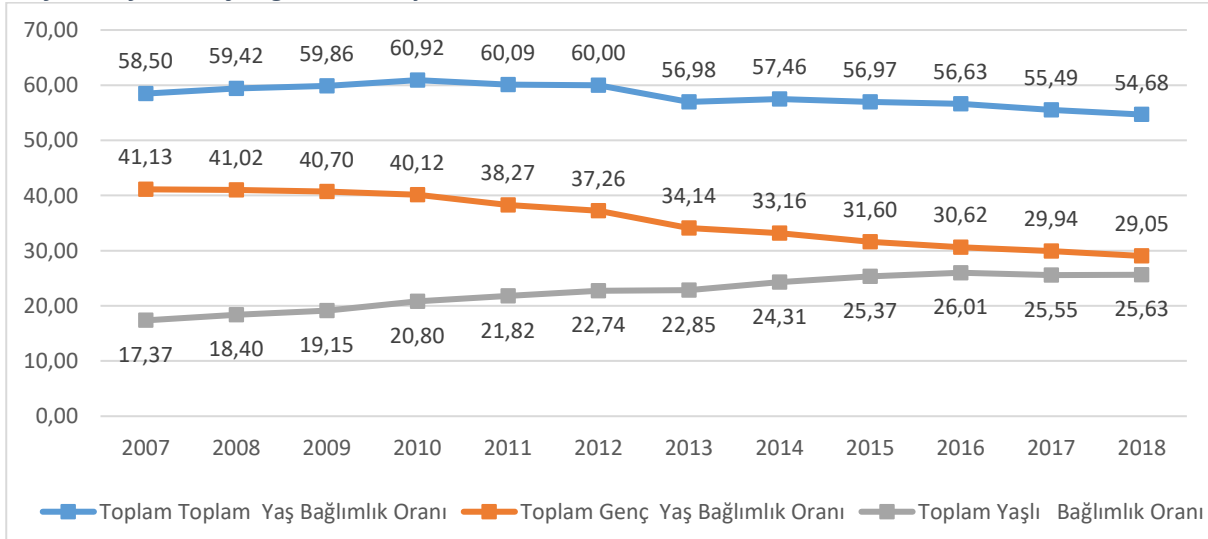

Kaynak: TÜİK, 2019

4.3. Yaş Bağımlılık Oranları

Bağımlı nüfus, bir toplumda ekonomik olarak üretken olmayan nüfustur. Kendileri çalışmayıp, toplumdaki çalışanların ürettiklerini tüketen nüfus kitlesine bağımlı nüfus, bunların toplam nüfusa oranına ise bağımlılık oranı veya bağımlı nüfus oranı denir. İlçede 2007-2018 yılları arasında yaş bağımlılık oranları incelendiğinde Toplam yaşlı bağımlılık oranları artarken, toplam genç yaş bağımlılık oranı yıllar içerisinde azalmaktadır. 2018 yılı itibarıyla ilçede toplam yaş bağımlılık oranı %54,68 yaşlı bağımlılık oranı %25,63 ve genç yaş bağımlılık oranı ise %29,05'dir. Karaman ile yaş bağımlılık oranları karşılaştırıldığında Toplam yaş bağımlılık oranı Karaman Merkezde %47,25 iken Başyayla'da ise %54,68'dir. İlçede özellikle yaşlı bağımlı nüfusu Karaman Merkez'e göre çok yüksektir. Başyayla ilçesinde yaşlı bağımlı nüfus oran %25,63 iken, Karaman Merkezde bu oran %12,93'tür. Buradan da anlaşıldığı üzere ilçede yaşlı nüfus oranı fazladır.

Grafik 4 Nüfusun Yaş Bağımlılık Düzeyi

Kaynak: TÜİK, 2019

5. EKONOMİ

5.1. İşyeri ve Çalışan Sayılarının Sektörlere göre dağılımı

İlçeye ait sigortalı çalışan ve işyeri sayıları sektörler bazında derlenmiştir. 2018 yılı itibariyle ilçede toplam 224 kayıtlı sigortalı çalışan vardır. Sektörlere göre toplam sigortalı çalışan sayıları incelendiğinde ilçede en fazla Binalar ile ilgili hizmetler ve çevre düzenlemesi faaliyetleri sektöründe istihdamın sağlandığı görülmektedir. İkinci sırada Eğitim, üçüncü sırada ise Yatılı bakım faaliyetleri gelmektedir. Yatılı bakım faaliyetlerinde çalışanların tüm çalışanlara oranı Karaman Merkez’de %0,2 ilken Başyayla’da %11’dir. İlçede yaşlı nüfusunun fazla olmasından dolayı yatılı bakım faaliyetlerinde bir artış olduğu tahmin edilmektedir.

Tablo 1 Sektörlere göre toplam sigortalı çalışan sayısı

Toplam SIGORTALI_SAYISI	2015	2016	2017	2018
Binalar ile ilgili hizmetler ve çevre düzenlemesi faaliyetleri	96	119	73	52
Eğitim	15	8	28	47
Yatılı bakım faaliyetleri	22	21	22	26
Konaklama	13	14	16	16
Perakende ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)	6	7	7	16
Bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri	13	22	22	16
Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı	26	7	9	13
Özel inşaat faaliyetleri	1	1	10	8
Taşımacılık için depolama ve destekleyici faaliyetler	14	5	8	8
Diğer madencilik ve taş ocaklığı	7	28	9	6
Büro yönetimi, büro destek ve iş destek faaliyetleri	4	4	5	4
Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri	1	3	2	3
Kumar ve müşterek bahis faaliyetleri	3	3	2	2
Gıda ürünlerinin imalatı	1	1	1	2
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	45	3	6	2
Gayrimenkul faaliyetleri		1	1	1
Bina inşaatı	188	11	4	1
Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler				1
İstihdam faaliyetleri	9	5		
Mobilya imalatı		1	1	
Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler		1		
Bina dışı yapıların inşaatı	36	26		
Toptan ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)	2		1	
Genel Toplam	502	291	227	224

Kaynak: SGK 2019

2018 yılı itibariyle ilçede toplam 54 kayıtlı işyeri vardır Sektörlere göre toplam işyeri sayıları incelendiğinde ilçede en fazla Binalar ile ilgili hizmetler ve çevre düzenlemesi faaliyetleri sektöründe işletmenin varlığı dikkat çekmektedir. İkinci sırada Perakende ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç), üçüncü sırada ise Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı faaliyetleri gelmektedir.

Tablo 2 Sektörlere göre toplam işyeri sayısı

Toplam İSYERİ_SAYISI	2015	2016	2017	2018
Binalar ile ilgili hizmetler ve çevre düzenlemesi faaliyetleri	6	9	8	8
Perakende ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)	3	5	5	8
Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı	5	5	4	7
Eğitim	3	3	5	5
Bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri	4	5	5	4
Konaklama	3	3	3	3
Özel inşaat faaliyetleri	1	1	7	3
Taşımacılık için depolama ve destekleyici faaliyetler	3	2	2	3
Büro yönetimi, büro destek ve iş destek faaliyetleri	1	1	1	2
Diğer madencilik ve taş ocakçılığı	1	1	1	2
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	1	1	1	2
Gıda ürünlerinin imalatı	1	1	1	1
Yatılı bakım faaliyetleri	1	1	1	1
Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler				1
Bina inşaatı	8	2	2	1
Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri	1	2	1	1
Kumar ve müşterek bahis faaliyetleri	1	1	1	1
Gayrimenkul faaliyetleri		1	1	1
Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler		1		
Mobilya imalatı		1	1	
Bina dışı yapıların inşaatı	3	1		
İstihdam faaliyetleri	1	1		
Toptan ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)	1		1	
Genel Toplam	48	48	51	54

Kaynak: SGK 2019

5.2. İlçede Öne Çıkan Sektörler

YOĞUNLAŞMA KATSAYISI (YK) (LOCATION QUOTIENT)

YK genelde bir sektörün belli bir bölgedeki yığılmasını ulusal referansla ölçmeye yararmaktadır. Bir sektörün YK değerinin 1'den büyük çıkması sektörün o bölgede yoğunlaştığı anlamına gelmektedir. Öte yandan bir sektördeki kat sayının zaman içerisindeki değişimine bakılarak sektörün yoğunlaşmasının azaldığı ya da arttığı gözlemlenebilir. Ayrıca bu değişime bakılarak daha önce bölgede yoğunlaşma göstermemesine ancak zaman içerisinde yoğunlaşan sektörlerle özel önem verilebilir. Ancak diğer yandan YK değeri 1'den büyük çıkan her sektörü bölgede rekabetçi olarak yorumlamak doğru değildir.

$$YK_i = (a_i/a_t) / (A_i/A_t)$$

- a_i =ilçenin i sektöründeki toplam istihdamı
- a_t = ilçenin toplam istihdamı
- A_i = bölgenin i sektöründeki toplam istihdamı
- A_t = bölgenin toplam istihdamı

Yoğunlaşma Katsayısı ile ilgili Açıklama: Yoğunlaşma katsayısı ile TR52 bölgesi içindeki x sektörde istihdam edilen kişi sayısının ilçelere pay edilmesi ile oransal olarak hangi ilçelerin öne çıktığını görmüş oluyoruz. Yani ilçenin en fazla istihdamının hangi sektörde olduğunu gösteren bir rakam değildir. Hatta ilçede en az istihdam o sektörde bile olsa yoğunlaşma katsayısı yüksek çıkabilmektedir. Örneğin TR52'de x sektöründe 2 kişi istihdam ediliyor olsun ve bunun biri A biri de B ilçesinde, ancak A ve B ilçelerindeki istihdam sayıları da en az x sektöründe olsa bile bu sektörün yoğunlaşma oranı A ve B ilçelerinde çok yüksek çıkacaktır.

İlçeye ait ekonomik veriler Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan temin edilmiştir. Elde edilen veriler kapsamında "nace rev 2" 2'li kodda işyeri ve sigortalı çalışan sayıları analiz edilmiştir. Bu analizde amaç TR52 düzey 2 bölgesine göre ilçede spesifik olarak yoğunlaşmanın yaşandığı sektörlerin tespit edilmesidir. Bunun için ise "location Quotient" yöntemi kullanılmıştır. İmalat sanayi yoğunlaşması "Yoğunlaşma Katsayısı (YK) Analizi ile imalat sanayi 2'li kodda 2018 yılı için yapılmıştır.

Buna göre ilçede **Yatılı Bakım Faaliyetleri, Kumar ve müşterekbahis faaliyetleri ¹ve Konaklama faaliyetlerinin** TR52 bölgesine göre daha fazla yoğunlaştığı görülmektedir.

Tablo 3 Sektörlere göre ilçeye yoğunlaşma katsayıları

BAŞYAYLA	YK	İSTİHDAM	Yüzde
Yatılı bakım faaliyetleri	41,643	26	11,56
Kumar ve müşterek bahis faaliyetleri	25,837	2	0,89
Konaklama	7,278	16	7,11
Bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri	5,732	16	7,11
Diğer madencilik ve taş ocaklığı	4,838	6	2,67
Binalar ile ilgili hizmetler ve çevre düzenlemesi faaliyetleri	4,542	52	23,11
Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler	3,371	1	0,44
Taşımacılık için depolama ve destekleyici faaliyetler	3,147	8	3,56
Özel inşaat faaliyetleri	2,458	8	3,56
Eğitim	1,728	47	20,89
Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı	1,356	13	5,78
Perakende ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)	0,877	16	7,11
Büro yönetimi, büro destek ve iş destek faaliyetleri	0,869	4	1,78
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	0,749	2	0,89
Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri	0,461	3	1,33
Gayrimenkul faaliyetleri	0,453	1	0,44
Gıda ürünlerinin imalatı	0,109	2	0,89
Bina inşaatı	0,061	1	0,44
Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler	0,000		
Bina dışı yapıların inşaatı	0,000		
İstihdam faaliyetleri	0,000		0,00
Mobilya imalatı	0,000		0,00
Toptan ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)	0,000		0,00

¹ Bu faaliyet kolu; kumarhane faaliyetlerinin yanı sıra müşterek bahis faaliyetleri (at yarışı, köpek yarışı, futbol ve diğer spor yarışmaları konusunda bahis hizmetleri), Loto, vb. sayısal şans oyunlarına ilişkin faaliyetler (piyango biletlerinin satışı dahil) şeklinde tanımlanmaktadır.

6. EĞİTİM

İlçeye ait eğitim istatistiklerin elde edilmesinde biricik kaynaklar İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve TÜİK resmi istatistik programı olmuştur. İstatistikler eğitimin genel durumu ve bitirilen eğitim düzeyi olmak üzere iki ana başlık altında incelenmiştir.

6.1. Eğitim Genel Durumu

Tablo 4 Eğitim Genel Durumu, 2018

	OKUL /KURUM	ÖĞRENCİ	DERSLİK	ÖĞRETMEN	Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı	Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı
İLKOKUL	3	158	13	10	12,2	15,8
LİSE	1	112	11	12	10,2	9,3
OKUL ÖNCESİ	1	48	2	2	24,0	24,0
ORTAOKUL	2	171	13	5	13,2	34,2
TOPLAM	7	489	39	29	12,5	16,9

Kaynak: İl Milli Eğitim Müdürlüğü,2019

2018 yılı itibari ile ilçede 39 derslik, 29 öğretmen ve 489 öğrenci bulunmaktadır. İlçede derslik başına düşen öğrenci sayısı 12,5 iken öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 16,9 dur. Karaman Merkezde ise derslik başına düşen öğrenci sayısı 17,9 iken öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 14,9'dur. Türkiye genelinde ise öğretmen başına 17 öğrenci, derslik başına da 17 öğrenci düşmektedir. İlçenin ortalamaları Türkiye geneline göre düşüktür.

6.2. Bitirilen Eğitim Düzeyi

Tablo 5 Bitirilen Eğitim Düzeyi,2017

	Okuma Yazma Bilmeyen	Okuma Yazma Bilen Fakat Bir Okul Bitirmeyen	İlkokul	İlköğretim	Ortaokul Veya Dengi Meslek Ortaokul	Lise Ve Dengi Meslek Okulu	Yüksek okul Veya Fakülte	Yüksek Lisans (5 Veya 6 Yıllık Fakülteler Dahil)	Doktora	Bilinmeyen
2008	6,6	19,6	45,0	10,9	2,7	9,2	1,6	0,1	0,0	4,3
2009	5,4	18,7	46,3	12,3	2,7	8,9	2,2	0,1	0,0	3,5
2010	5,3	17,8	39,6	18,8	3,0	9,5	2,5	0,2	0,0	3,1
2011	4,9	18,1	37,8	20,0	2,9	11,0	3,2	0,2	0,0	1,9
2012	3,8	18,4	37,4	21,3	2,7	10,5	3,9	0,2	0,1	1,7
2013	3,7	17,1	36,6	23,2	2,6	10,1	4,9	0,2	0,1	1,6
2014	3,6	10,9	43,0	18,7	7,6	10,0	5,2	0,3	0,1	0,8
2015	3,7	10,7	42,6	16,5	9,6	9,9	6,3	0,2	0,1	0,5
2016	3,5	10,5	40,0	14,6	13,1	10,7	7,0	0,2	0,1	0,3
2017	3,6	10,2	40,6	14,9	12,0	11,1	6,6	0,6	0,0	0,4

Kaynak: TÜİK,2019

2017 yılı itibariyle ilçede Okuma Yazma Bilmeyenlerin % 3,6 iken Karaman Merkez 'de bu oran %2,2'dir. Okuma Yazma Bilen Fakat Bir Okul Bitirmeyenlerin oranı toplam nüfusun %10,5 ini oluşturmaktayken Karaman Merkez bu oran %9'dur. Nüfusun % 40 ı ilkokul mezunu iken, Karaman Merkez'de bu oran %30,5'tir. İlköğretim mezunlarının sayısı toplam nüfusun %14,6 sına karşılık gelmekteyken Karaman

Merkez’de bu oran%16,1’dir. İlçe nüfusunun % 13,1 i ortaöğretim mezunuyken Karaman Merkez’de bu oran %10,8’dir. İlçede nüfusun %10,7 si Lise Ve Dengi Meslek Okulu mezunuyken Karaman Merkez’de bu oran %17,4’tür. İlçenin %7,2 si yükseköğretim mezunuyken Karaman Merkezde bu oran %12,9’dur.

7. SAĞLIK

2019 yılı itibariyle İlçede 1. basamak sağlık hizmeti veren kurum istatistiklerine bakıldığında 1 adet Ana Sağlığı Merkezi, bu merkezlerde hizmet veren 2 hekim ve 1 adet diğer sağlık hizmeti veren personel bulunmaktadır.

Tablo 6 Sağlık Kurumları, Çalışan Ve Yatak Sayıları, 2018

1.Basamak Sağlık Hizmeti Veren Kurumlar			
	ASM Sayısı	ASM Hekim Sayısı	ASM Hemşire, Ebe ve Diğer Sağlık Personeli Sayısı
Başyayla	1	2	1

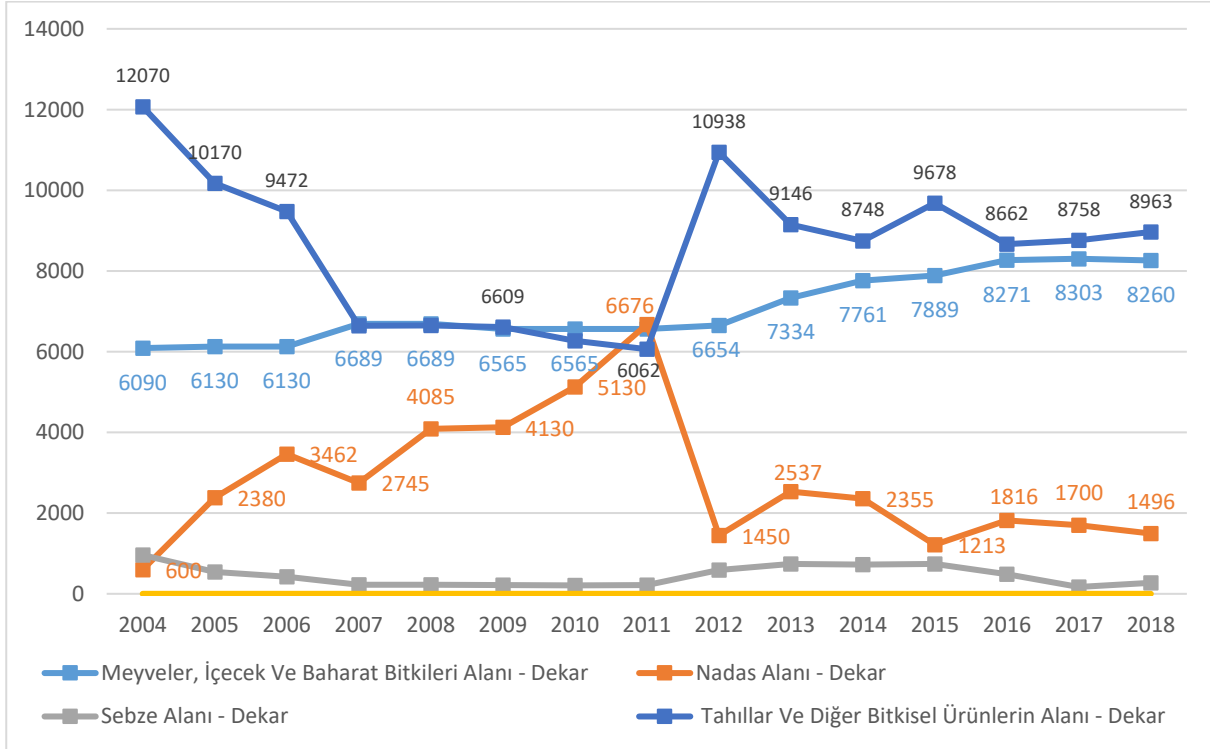
Kaynak: Sağlık İl Müdürlüğü, 2018

8. TARIM VE HAYVANCILIK

8.1. Tarım Alanları

İlçede 2018 yılı itibariyle 8260 dekar Meyveler, İçecek Ve Baharat Bitkileri Alanı, 1496 dekar nadas alanı, 270 dekar sebze alanı ve 8963 dekar Tahıllar Ve Diğer Bitkisel Ürünlerin Alanı bulunmaktadır. Yıllar itibariyle incelendiğinde meyve alanları ve tahılların alanları artmaktadır.

Grafik 5 Tarım Alanları

Kaynak: TÜİK,2019

8.2. Bitkisel Üretim

8.2.1. Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler

İlçede 2018 yılı bitkisel üretim istatistikleri incelendiğinde Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler grubunda en fazla ekimi yapılan ürünün buğday(durum buğdayı hariç) olduğu görülmektedir. Ürünün toplam ekilen alanı 4882 dekarıdır. Başyayla ilçesinde ekilen buğday(durum buğdayı hariç) Karamanda ekilen buğdayın %1,36'sına eşittir. İlçede İkinci sırada kuru nohut gelmektedir. Kuru nohut 2018 yılında ilçede 1790 dekarlık bir alanda ekimi yapılmıştır. Bu miktar Karaman ilinin %0,77'sine eşittir. Bunların dışında en fazla ekimi yapılan ürünler sırasıyla 1457dekarlık alanda arpa ve 525 dekarlık alanda çavdar üretimidir fakat buna da bakıldığı zaman Karaman ilinde ekilen çavdarın ancak %0,80'ini oluşturmakta olup ekilen miktar azdır. Bunun yanı sıra ilçede korunga(yeşilot) bitkisi ekilmekte olup bu ürün Karaman'da ekilen miktarın %5,23'üne eşittir.

Tablo 7 Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler İstatistikleri,2018

	Başyayla	Karaman	İlçe Payı(%)
Buğday, Durum Buğdayı Hariç			
Ekilen Alan	4.882	359.331	1,36
Hasat Edilen	4.882	359.036	1,36
Üretim Miktarı	300	82.933	0,36
Verim	61	231	
Mısır (Slaj)			
Verim	8.000	5.913	
Üretim Miktarı	320	301.516	0,11
Ekilen Alan	40	50.990	0,08
Hasat Edilen	40	50.990	0,08
Nohut, Kuru			
Ekilen Alan	1.790	232.908	0,77
Hasat Edilen	1.790	232.908	0,77
Üretim Miktarı	143	27.607	0,52
Verim	80	119	
Arpa (Diğer)			
Ekilen Alan	1.457	247.115	0,59
Hasat Edilen	1.457	246.349	0,59
Üretim Miktarı	172	70.516	0,24
Verim	118	286	
Yonca (Yeşilot)			
Verim	1.600	5.846	
Üretim Miktarı	64	233.801	0,03
Ekilen Alan	40	39.993	0,10
Hasat Edilen	40	39.993	0,10
Korunga (Yeşilot)			
Verim	1.000	2.053	
Üretim Miktarı	170	6.671	2,55
Ekilen Alan	170	3.250	5,23
Hasat Edilen	170	3.250	5,23
Çavdar			
Ekilen Alan	525	65.730	0,80
Hasat Edilen	525	65.730	0,80
Verim	217	249	87,15
Üretim Miktarı	114	16.396	
Verim	30	42	

Kaynak: TÜİK,2019

2018 yılında Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler grubunda hasadı en fazla yapılan ürünlere bakıldığında ilk sırada buğday(durum buğdayı hariç) vardır. Ürünün toplam hasat alanı 4882 dekardır ancak bu üretim Karaman genelinin %1,36 sını oluşturmaktadır. İkinci sırada kuru nohut gelmektedir. Kuru nohut 2018 yılında ilçede 1790 dekarlık bir alanda hasat edilmiştir. Bunların dışında en fazla hasat edilen ürünler sırasıyla 1457 dekarlık alanda arpa ve 525 dekarlık alanda çavdar üretimidir.

Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler grubunda ilçede en fazla üretimi yapılan alanlara bakıldığında ise ilk sırada 320 tonluk bir üretimle mısır(silaj) gelmektedir. Mısıırı sırasıyla buğday(durum buğdayı hariç) 300 ton, arpa 172 ton, korunga 170 ton ile takip etmektedir.

Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler grubu verim açısında kıyaslandığında ise verimi en yüksek tahıl ürünü 8000 Kg/Dekar ile mısır(silaj)dır. Bunu sırasıyla yonca ve korunda takip etmektedir.

8.2.2.Sebzeler

İlçede 2018 yılı bitkisel üretim istatistikleri incelendiğinde sebzeler grubunda en fazla ekimi yapılan 210 dekarla domatestir. Bunu sırası ile 60 dekarla sivri biber izlemektedir. İlçede sebze grubunda 2018 yılı itibariyle üretimi en fazla yapılan ürün 540 ton ile domates, Bu ürünü sırasıyla 42 ton ile izlemektedir. İlçede sebze üretiminin oldukça kısıtlı olduğu görülmektedir. Üretilen sofralık domates Karaman Genelinde üretilen domatesin %0,60'sına denk gelmektedir. Üretilen sivri biber ise Karaman genelinin %0,20'sine eşittir.

Tablo 8 Sebzecilik İstatistikleri,2018

	Başyayla	Karaman	İlçe Payı(%)
Domates (Sofralık)			
Üretim Miktarı	540	89.591	0,60
Ekilen Alan	210	13.365	1,57
Biber (Sivri)			
Ekilen Alan	60	6.694	0,90
Üretim Miktarı	42	20.654	0,20

Kaynak: TÜİK,201

8.2.3.Meyveler

İlçede 2018 yılında en fazla meyvelik alanına sahip ürün Kiraz dır. Ürün toplamda 3400 dekarlık bir alana sahiptir. İlçe kiraz üretim alanı bakımından Karaman'ın %17,57 gibi büyük bir kısmına sahipken, kiraz üretim miktarı Karaman'ın %2,96'sına eşittir. İlçede Elma(Golden)'in üretim alanı Karaman'ın %9,08 'ine eşitken üretim miktarı ilin %3,55 ini oluşturmaktadır.

Tablo 9 Meyvecilik İstatistikleri,2018

	BAŞYAYLA	KARAMAN	İLÇE/İL (%)
Kiraz			
Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı	64.360	398.637	16,15
Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı	35.524	213.787	16,62
Toplu Meyveliklerin Alanı	3.400	19.347	17,57
Üretim Miktarı	386	13.045	2,96
Verim	6	33	
Elma (Golden)			
Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı	57.700	1.375.790	4,19
Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı	29.890	297.685	10,04
Toplu Meyveliklerin Alanı	3.000	33.052	9,08
Üretim Miktarı	2.758	77.672	3,55
Verim	48	56	
Elma (Starking)			
Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı	30.900	4.163.927	0,74
Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı	8.220	934.523	0,88
Üretim Miktarı	1.391	271.123	0,51
Toplu Meyveliklerin Alanı	1.030	131.487	0,78
Verim	45	65	
Ceviz			
Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı	8.460	196.643	4,30
Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı	2.200	106.510	2,07
Toplu Meyveliklerin Alanı	450	16.460	2,73
Üretim Miktarı	11	5.148	0,21
Verim	1	26	
Şeftali			
Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı	5.050	104.695	4,82
Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı	2.020	33.106	6,10
Üretim Miktarı	96	3.523	2,72
Toplu Meyveliklerin Alanı	71	3.758	1,89
Verim	19	34	
Diğer Elmalar			
Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı	6.300	3.408.800	0,18
Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı	465	1.167.515	0,04
Üretim Miktarı	212	216.312	0,10
Toplu Meyveliklerin Alanı	110	29.958	0,37
Verim	34	63	

Kaynak: TÜİK,2019

İlçede 2018 yılı bitkisel üretim istatistikleri incelendiğinde meyveler grubunda en fazla üretimi yapılan elma(golden) dır. Toplamda 2758 ton üretim yapılmıştır. Üretilen miktar Karaman’da üretilen elma(golden)’nın %3,55 ine eşittir. Bunu sırasıyla 1391 ton ile elma(starking), 386 ton ile kiraz, 212 ton ile diğer armut izlemektedir. İlçe kiraz üretim alanı bakımından Karaman’ın %17,57 gibi büyük bir kısmına sahipken, kiraz üretim miktarı Karaman’ın %2,96’sına eşittir.

Meyve grubunda ilçede en fazla verim 2043 kg/dekar ile Kurutmalık Üzüm den alınmaktadır. İkinci sırada ise elma(golden) 48 kg/ağaç başına verimi bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise 45 kg/ağaç ile elma(starking) gelmektedir.

8.3. Hayvansal Üretim

İlçede 2018 yılında hayvansal üretim istatistikleri TÜİK resmi istatistik programı kapsamında elde edilen en güncel veriler ile derlenmiştir. Hayvancılık istatistikleri canlı hayvan sayıları, hayvansal üretim, arıcılık, tavukçuluk, kirkılan ve sağılan hayvan istatistikleri alt başlıkları şeklinde verilmiştir.

8.3.1.Canlı Hayvan Sayıları

Canlı hayvan sayılarına ait istatistiklere bakıldığında ilçede 2018 yılı itibariyle en fazla keçi ve koyun varlığının olduğu görülmektedir. Bunları süt sığırları takip etmektedir. İlçede hayvancılık önemli geçim kaynaklarında birisidir. İlçede 2277 Keçi (Kıl Keçisi Ve Diğerleri) 2 Ve Daha Yukarı Yaşta bulunmaktadır ve Karamandaki Keçi (Kıl Keçisi Ve Diğerleri) 'nin %1,85'i burada bulunmaktadır. Bunun yanı sıra ilçede 867 Süt sığırı(Kültür Melezi) bulunmaktadır ve Karaman'daki toplam süt sığırlarının(kültür melezi) %6,48'ini oluşturmaktadır.

Tablo 10 Canlı Hayvan Sayıları, Adet, 2018

	Başyayla	Karaman	İlçe Payı(%)
Keçi (Kıl Keçisi Ve Diğerleri) 2 Ve Daha Yukarı Yaşta	2.277	123.216	1,85
Koyun (Yerli Ve Diğerleri) 2 Ve Daha Yukarı Yaşta	1.177	235.814	0,50
Süt Sığırları (Kültür Melezi)	867	13.371	6,48
Keçi (Kıl Keçisi Ve Diğerleri) 12 - 24 Ay Arası (Dişi Ve Erkek)	714	48.192	1,48
Keçi (Kıl Keçisi Ve Diğerleri) 6 - 12 Ay Arası (Dişi Ve Erkek)	675	16.857	4,00

Kaynak: TÜİK,2019

8.3.2.Hayvansal Üretim Miktarları

Hayvansal üretim istatistiklerine detaylı bakıldığında en fazla hayvansal üretimin 2018 yılı itibariyle sığır sütünden kaynaklı olduğu görülmektedir. Bu oran Karaman'ın %6,5 luk sığır sütü üretimine tekabül etmektedir. İlçede aynı yıl toplam 1468 ton sığır sütü elde edilmiştir. İkinci en yüksek hayvansal üretim arıcılık faaliyetlerinden kaynaklanmaktadır. İlçede toplamda 846 kovan bulunmaktadır. Bunları sırasıyla keçi sütü takip etmektedir.

Tablo 11 Hayvansal Üretim Miktarları, Ton,2018

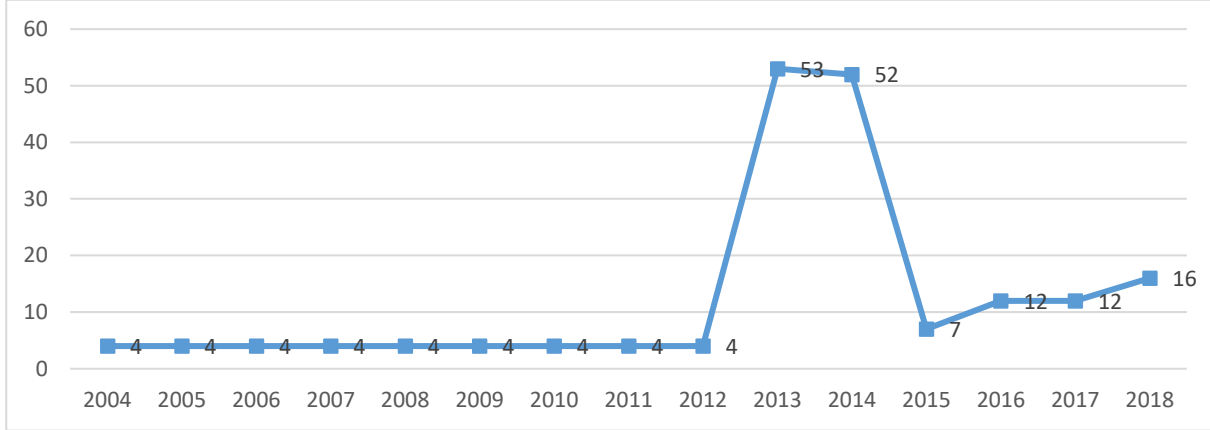
	Başyayla	Karaman	İlçe Payı(%)
Sığır Sütü (Kültür Melezi) (Manda Sütü Hariç)	1.468	22.576	6,50
Arılar (Kovan Halinde), Yeni Tip	846	61.837	1,37
Keçi Sütü (Kıl Keçisi Ve Diğerleri), İşlenmemiş	176	11.094	1,59

Kaynak: TÜİK,2019

8.3.3.Arıcılık Faaliyeti Yapan İşletme Sayısı

İlçede 2004 -2018 yılları arasındaki işletme sayıları aşağıdaki tabloda zaman serisi olarak verilmiştir. Yıllar itibariyle arıcılık faaliyeti yapan işletme sayılarına bakıldığında ilçede son yılda 16 adet aktif işletme bulunduğu görülmektedir. Özellikle 2012 yılından sonra arıcılık faaliyetlerini gösteren firma sayısı artmasına rağmen 2014 yılından sonra ciddi bir düşüş yaşamıştır. 2015'ten sonra firma sayısı tekrar artmaya başlamıştır.

Grafik 6 Arıcılık Faaliyeti Yapan İşletme Sayısı

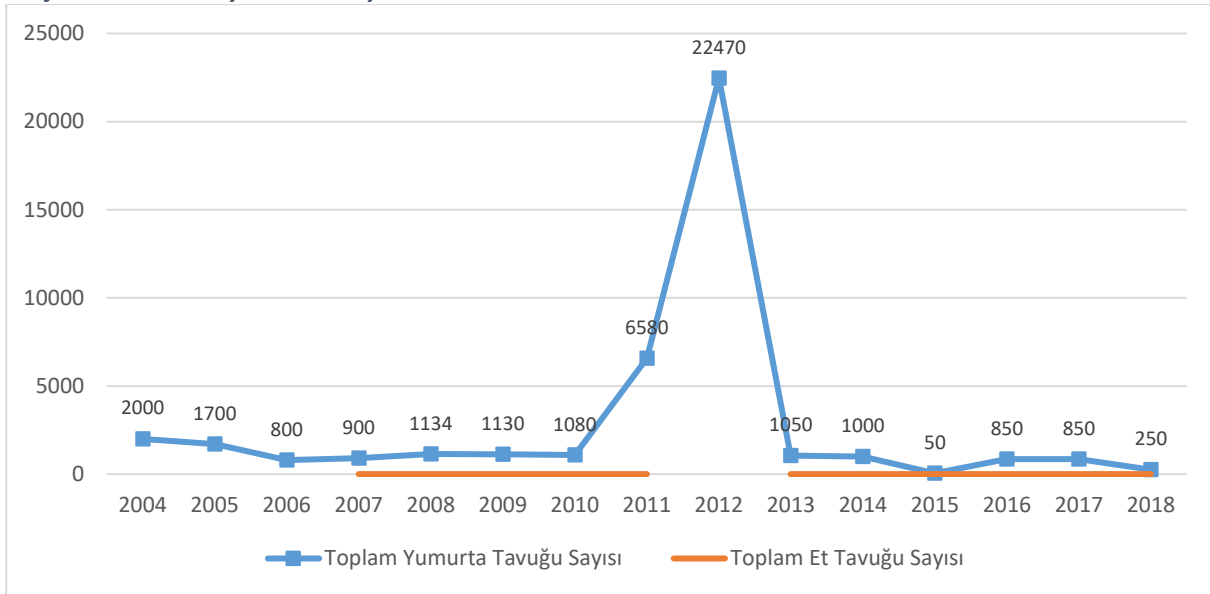

Kaynak: TÜİK,2019

8.3.4.Tavukçuluk

İlçede 2004-2018 yılları arasındaki tavukçuluk istatistikleri aşağıdaki tabloda verilmiştir. Buna ilçede 2018 yılı itibariyle 250adet yumurta tavuğu bulunmaktadır. Yumurta tavuğu sayısı 2010 yılından sonra keskin bir artış yaşamasına rağmen 2012'den sonra ciddi bir düşüş yaşamıştır. İlçede et tavuğu yetiştirilmemektedir.

Grafik 7 Yıllar İtibariyle Tavuk Sayıları

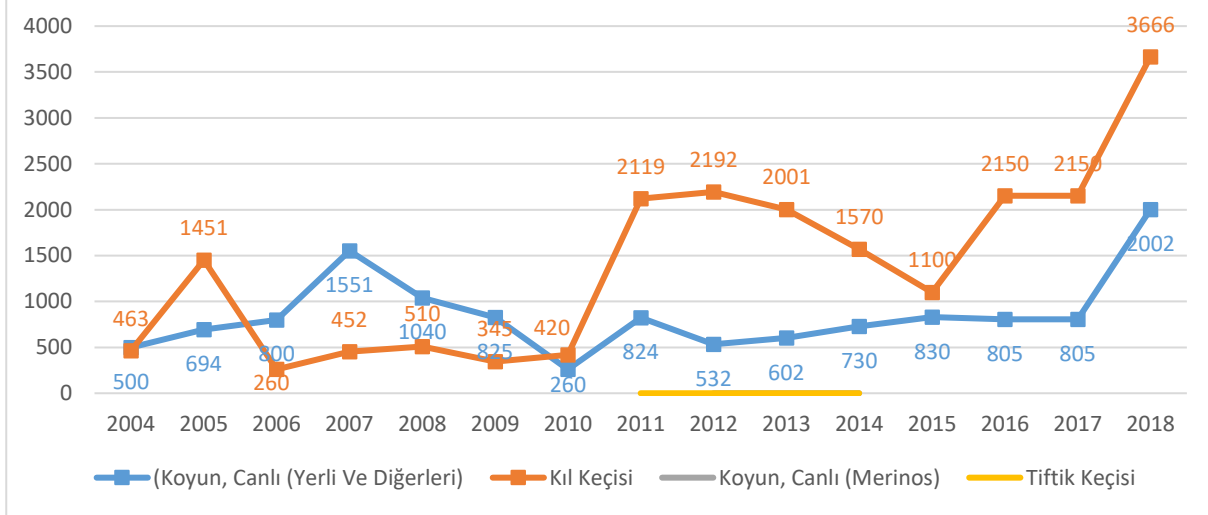

Kaynak: TÜİK,2019

8.3.5.Kırkılan Hayvan Sayısı

İlçede 2004-2018 yılları arasında kırkılan hayvan sayılarına ait istatistikler aşağıdaki tabloda paylaşılmıştır. Buna göre 2018 yılı itibariyle ilçede 2002 yerli koyun kırkılırken 3666 adet kıl keçisi kırılmıştır. Son yıllarda kırkılan koyun ve kıl keçisi miktarı artmıştır.

Grafik 8 Yıllar İtibariyle Kırkılan Hayvan Sayısı

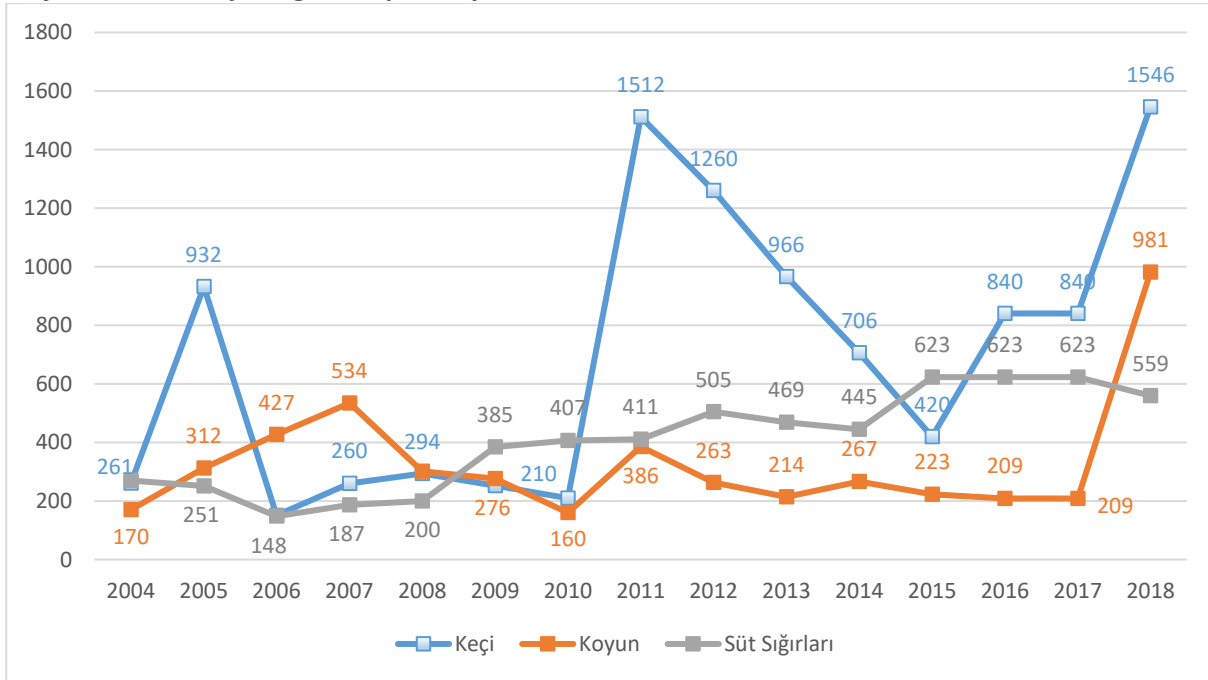

Kaynak: TÜİK,2019

8.3.6.Sağılan Hayvan Sayısı

İlçede 2004-2018 yılları arasında sağılan hayvan sayılarına ait istatistikler aşağıdaki tabloda paylaşılmıştır. Buna göre 2018 yılı itibariyle ilçede 1546 keçi sağılmıştır. Yine aynı yıl 981 koyun sağılırken 559 adet süt sığırları sağılmıştır. Son yıllarda sağılan keçi ve koyun miktarında artış yaşanmıştır.

Grafik 9 Yıllar İtibariyle Sağılan Hayvan Sayısı

Kaynak: TÜİK,2019

9. TURİZM

1.1 Geceleme İstatistikleri

İlçeye ait geceleme istatistikleri bulunamamıştır.

1.2 İlçe Turizm Envanteri

Başyayla tarihi konum itibarıyla M.Ö. 2000 yıllarına dayanan tarihi bir geçmişe sahiptir. İlçede arkeolojik sit alanları bulunmaktadır.

Başyayla Turizm Envanteri Tablosu

Varlık Adı	Varlık Türü	Varlık Yeri
Sit Alanları		
Hisarönü Örenyeri (I. Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Arkeolojik Sit	Başyayla
Kisse Örenyeri (I. Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Arkeolojik Sit	Başyayla
Tarihi Yapılar		
Kirazlıyayla Mahallesi Camii	Cami	Başyayla
Kutup Türbesi	Türbe	Başyayla
Bulancak Deresi Köprüsü	Köprü	Başyayla
Kutup Çeşmesi	Çeşme	Başyayla
Kirazlıyayla Mahallesi Camii	Cami	Başyayla
Tabiat Alanları		
Başyayla Yaylası	Yayla	Başyayla
Düğünözü Yaylası	Yayla	Başyayla
Karamıklı Yaylası	Yayla	Başyayla
İnceöz Yaylası	Yayla	Başyayla
Güllüpinar Yaylası	Yayla	Başyayla
Kışlaçayırı Yaylası	Yayla	Başyayla
Tozmugar Yaylası	Yayla	Başyayla
Dibekli Yaylası	Yayla	Başyayla
Kuşu Yaylası	Yayla	Başyayla
Suluboğaz Yaylası	Yayla	Başyayla
Çimen Yaylası	Yayla	Başyayla
Hisarönü Mesire Yeri	Mesire	Başyayla
Söğütçük Mesire Yeri	Mesire	Başyayla
Keben Mesire yeri	Mesire	Başyayla
Tozansu Mesire Yeri	Mesire	Başyayla
Yöresel Değerler		
Kiraz Festivali	Fetival	Başyayla

* Türkiye Bilimler Akademisi Veri Tabanı, Vakıflar Genel Müdürlüğü Veri Tabanı, Türk Tarih Kurumu Veri Tabanı, Kültür ve Turizm Bakanlığı Veri Tabanı,

Sit Alanları

Hisarönü Örenyeri (I. Derece Arkeolojik Sit Alanı)

M.Ö.2000’li yıllarda yerleşim yeri olarak kurulduğu tahmin edilmektedir. Roma ve Bizans dönemine ait kaya mezarları ve aslan kabartmaları bulunmaktadır.

Kisse Örenyeri (I. Derece Arkeolojik Sit Alanı)

Yüzey bulgularından Kisse Ören Yerinin Bizans devrine ait olduğu anlaşılmaktadır.

Tarihi Yapılar

Kirazlıyayla Mahallesi Camii

Bu camii 1987 yılında yapılmıştır. Ahşap kapısı tarihi bir eserdir.

Kutup Türbesi

Kutup Ahmet Efendinin mezarı bulunmaktadır.

Kutup Çeşmesi

Yıkılmış durumdadır.

Tabiat Alanları

Tozmugar Yaylası

Yayladaki mağarada sarkıt ve dikitler mevcuttur.

Tarihi Şahsiyetler

Kutup Ahmet Efendi

Kutup Ahmet Efendi iyi bir din eğitim almış devrin sayılı din bilginlerinden ve tarikat büyüklerindendir.

Yöresel Değerler

Kiraz Festivali

10. ERİŞİLEBİLİRLİK

2013 yılında MEVKA koordinasyonunda hazırlanan erişilebilirlik analizinde TR 52 Bölgesi ilçeler ölçeğinde belirtilen yöntem marifeti ile erişilebilirlik çalışması yapılmış, farklı ulaşım modlarına göre ve belirlenmiş erişim merkezlerine göre farklı erişilebilirlik endeks ve haritaları çıkarılmıştır. Erişilebilirlik çalışması kapsamında ayrıca ilçeler ölçeğinde kara, deniz, hava ve demiryolu ulaşım modlarının tümünün endekse olan etkileri de hesaba katılarak sentez erişilebilirlik endeksi ve haritası da ortaya çıkarılarak değerlendirilmiştir.

TR 52 Bölgesi sınırları içerisinde kalan iki il; Konya ve Karaman, ilçeleri çerçevesinde karayolu erişilebilirlikleri açısından irdelendiğinde, Konya İli merkez ilçelerinden çepere doğru azalan bir erişilebilirlik görülmektedir. Karayolu altyapısı ortalaması açısından yüksek standartlara sahip olan bölgenin erişilebilirlik endeksleri 25 ile 100 arasında tespit edilmiş, bölgede erişilebilirlik endeksinin ise genellikle 50'nin üzerinde olduğu görülmektedir.

Bütünleşik erişilebilirlik analizi bağlamında TR52 bölgesinin nüfus açısından da lider merkezleri olan Meram, Selçuklu ve Karatay en erişilebilir noktalar. Bu merkezler dışında erişilebilirliği öne çıkan merkezler aynı zamanda kara ve demiryolu güzergâhları açısından da erişilebilirliği ortalama ya da ortalamanın da üzerinde olan merkezlerdir.

İlçenin bu analiz çalışmasında farklı ulaşım modlarına göre erişilebilirlik düzeyleri aşağıdaki tabloda detaylı olarak verilmiştir. İlçe Karaman'ın diğer ilçelerine göre kısmi olarak erişim konusundan dezavantajlı konumda olmasına rağmen Sarıveliler ilçesine göre avantajlı konumdadır. Başyayla ilçesi engebeli ve dağlık oluşundan dolayı erişilebilirlik endeksleri düşüktür. 37 ilçe arasında 34. Sırada yer almaktadır. Ayrıca ilçenin eşit ağırlıklı erişilebilirlik endeks ortalaması 31'dir ve TR52 Bölgesinde son sıralarda yer almaktadır.

Tablo 12 İlçenin Erişilebilirlik Düzeyi,2013

	Karayolu erişilebilirlik endeksi	Havayolu erişilebilirlik endeksi	Demiryolu erişilebilirlik endeksi	Mersin limanına erişim endeksi	İzmir limanına erişim endeksi	Limanlara erişim	Nüfus merkezlerine erişim endeksi	Bütünleşik erişim endeksi (kara-hava-deniz)
Başyayla	29	38	9	46	30	38	30	27

Kaynak: Konya Karaman İlleri (TR 52 Bölgesi) Bölgesel Ulaşım Stratejisi Belgesi,2013

11. GZFT

GÜÇLÜ YANLAR	ZAYIF YANLAR	FIRSATLAR	TEHDİTLER
1.DOĞAL YAPI			
- Karasal iklim bölgesinde yer almasına rağmen Akdeniz iklim özelliklerinin yaşanması - Çeşitli bitki florasına sahip olması	Su kaynaklarının yetersiz olması		Küresel ısınmaya bağlı olarak su kaynaklarının azalması
2.DEMOGRAFİK YAPI			
	- Nüfusun azalması ve göç vermesi - Genç ve nitelikli işgücünün kırsal alanlardan göç etmesi		Genç nüfusun azalması
3.EKONOMİK YAPI			
3.1.TARIM			
- İlçede meyveciliğin yapılıyor olması - Organik tarıma uygun yerlerin olması - Tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliği için uygun yerlerin olması - Seracılık faaliyetlerinin yapılabilmesi - Çiftçilerin %95'inin okur-yazar olması - Meraların olması - Arıcılık için çeşitli bitki florasına sahip olması - Meyve Üreticileri Birliğinin ve Tarımsal Kalkınma Kooperatiflerinin olması - Küçükbaş hayvancılığın uygun olması - Dağcılık, av ve doğa turizmüne uygun alanların bulunması - Güneş enerjisi açısından en iyi güneş alan yerlerden birisi olması	- Ağaçların yaşlanması - Tarımsal alt yapının yetersiz olması - Modern-basınçlı sulama sistemlerinin olmaması - Tarımsal ürün çeşitliliğinin olmaması - Soğuk hava deposunun yetersiz olması - İlçenin ekonomik yapısına bağlı olarak üretim kollarında istihgal eden kişilerin üretim yaptıkları konular üzerinde yeterli eğitim almamış olmaları - Bölgede herhangi bir sanayi tesisinin bulunmaması - Tarımsal işletme kapasitelerinin küçük olması ve sanayi yatırımlarını destekleyememeleri - Bağlantı yollarına uzak olması ve ulaşım problemi - İlçede hastanenin olmaması - İlçede sosyal alanların olmaması ve insanların burada ikamet etmek istememesi - Konut sıkıntısı ve konaklama yerlerinin yetersizliği - İlçenin altyapı sorunlarının bulunması	- Organik ve sürdürülebilir tarım potansiyelinin zenginliği ve yaylaların organik tarım için çok uygun olması - Arazilerin damlama sulama sistemi için uygun olması - Çeşitli floranın katkısıyla arıcılığın gelişme potansiyeli ve yüksek kalitede bal üretimi imkanı - Birlik ve Kooperatiflerin dolayısıyla çiftçilerin organize olabilmesi - İlçenin ihracat merkezlerine yakın olması - Yayla turizmi açısından potansiyelin olması - Güneş enerjisi yatırımları için yüksek potansiyel taşıması	Tarım arazilerinin çok parçalı ve eğimli arazi yapısına sahip olması

12. İLÇE HAKKINDA BELİRTİLMEK İSTENEN DİĞER HUSUSLAR

- İlçenin en büyük gelir kaynağı tarım olduğu için bu kapsamda ilçenin bütün köyleri yetiştirdiği ürünleri saklamak ve bunları düzgün bir şekilde pazarlayabilmek için “Soğuk Hava Depolarına” ihtiyacı bulunmaktadır.
- Ayrıca ilçede ve köylerde gençlerin ve çocukların vakit geçirebileceği sosyal tesis eksiklikleri bulunmaktadır.
- Üretilen tarım ürünlerinin değerinde satılabilmesi için ilçede ve köylerde kooperatif, Pazar vb bir satış kanalı gerekmektedir.
- İlçede özellikle köylere giden yollarda büyük sıkıntılar bulunmaktadır. Bu yolların acilen iyileştirilmesi gerekmektedir.
- Eğitim olanaklarını iyileştirmek için ilçede ve köylerde bulunan okulların koşullarının iyileştirilmesi gerekmektedir.
- İlçede bazı köylerde içme suyu elektrikle temin edildiği için güneş paneli isteniyor ve içme suyu yetersiz geliyor.
- İlçede tarım önemli gelir kaynaklarından biri olduğundan ilçede sulama altyapısının iyileştirilmesi ve göletlerin yapılması gerekmektedir.
- Bazı köylerde Mezarlık alanının tadilatı gerekmektedir.
- İlçede köylerde dere ıslahlarının yapılması gerekmektedir.
- İlçede genç nüfusu giderek azalmaktadır. Bu kapsamda gençleri ilçede ve köylerde tutmak gerekmektedir.

13. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

-Başyayla ilçesi Karaman'ın küçük ilçelerinden biri olup giderek nüfus kaybetmekte olan bir ilçedir. Özellikle genç nüfus çiftçilik gibi yoğun emek gerektiren işleri istemediğinden dolayı Karaman Merkeze ya da başka illere göç etmektedirler. Köylerde gençlerin tutulması için genç çiftçiye destekleme programlarının büyük teşviklerle başlatılması gerekmektedir. Bunun yanısıra köylerde çiftçiliğin ve tarım sektörünün önemini anlatan özelliklere gençlere ve çocuklara sosyal farkındalık projeleri kapsamında eğitimler verilerek yöre halkı bilinçlendirilmelidir. Ayrıca buralara kurulacak tekstil atölyeleriyle özellikle kadın istihdamı artırılarak ilçe dışına göçler azaltılabilir.

-İlçenin gelir kaynağı tarımdır. Bu nedenle ilçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, arazi toplulaştırması, toprak analizi, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması, tarımda örgütlü hareket edilmesi, kullanılmayan tarım alanlarının ekilmeye başlanması ve yaylaların tarım potansiyelinin arttırılmasına yönelik faaliyetler desteklenmelidir. Ayrıca ilçede üretilen ürünlerin uygun ve uzun zaman saklanabilmesi için soğuk hava depolarına ihtiyaç duyulmaktadır.

-Meyvecilik bölgede önemli bir gelir kaynağıdır. Geçiş döneminde yetişen kiraz ve elma üretiminde verimin arttırılması ve ürünlerin pazarlanmasına yönelik projeler desteklenmelidir.

-Başyayla tarihi ve doğal güzellikleri ile Hadim, Taşkent, Sarıveliler ve Ermenek ile beraber entegre bir eko-turizm bölgesi özelliği taşımaktadır. Özellikle Alanya üzerinden sahil turizmi ile entegre edilmesine yönelik projeler desteklenmelidir.

- Bölge büyükbaş hayvancılık için çok uygun olmasa da destekleyici gelir elde etme noktasında desteklenmelidir. Kaba yem üretimi arttırılması sağlanmalıdır.

-İlçede özellikle köylere giden yollarda sıkıntılar bulunmakta olup bu yolların ciddi bir iyileştirmeye ihtiyacı bulunmaktadır.

- Eğitim olanaklarını iyileştirmek için ilçede ve köylerde bulunan okulların koşullarının iyileştirilmesi gerekmektedir.

- İlçede bazı köylerde içme suyu elektrikle temin edildiği için güneş paneli isteniyor ve içme suyu yetersiz geliyor.

-İlçede özellikle köylerde kaymakamlık tarafından kamera izleme sistemi kurulmalıdır.

-İlçede özellikle mahallelerde göçler yaşanmaktadır. Genç nüfus çiftçilik yapmak yerine şehir merkezlerine gitmektedir. Çiftçiler borçlu, tarımda istenilen kar marjları elde edilememektedir. Mazot, gübre ve diğer girdiler çok pahalıdır.